

JORDI PARETO

ENTREVISTA A JORDI CAMÍ, DIRECTOR DEL PARC DE RECERCA BIOMÈDICA DE BARCELONA

“Afortunadament, la llista de somnis de fa 20 anys s’assembla poc a l’actual”

El passat 15 de maig es va inaugurar el Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona (PRBB), un projecte científic nascut fa 20 anys i que, després de 5 anys de construcció, ha esdevingut una realitat. Com explica el seu director Jordi Camí, el PRBB es manté ferm en els seus objectius, “jugar fort al costat d’un hospital —l’Hospital del Mar— i obrir-se al món de l’empresa”. Ara bé, en aquests 20 anys, el coneixement científic i la tecnologia ha fet un salt tan important que “afortunadament, la llista de somnis que teníem fa 20 anys s’assembla poc a l’actual”. En els últims anys hem pogut incorporar al nostre vocabulari paraules com supercomputació, internet i bioinformàtica. Així, el PRBB acull avui dia centres com ara el de Regulació Genòmica i el de Medicina Regenerativa, impensables fa només una dècada. L’important, com explica Jordi Camí, “és que el somni s’ha convertit en una realitat ben tangible i, sobretot, adaptada als reptes que els nous temps demanen”.

Després de vint anys de l’inici del projecte i de cinc anys de procés de construcció, s’ha inaugurat el Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona. Com contribuirà el PRBB al desenvolupament de la investigació en aquest àmbit?

És com una pedra d’un edifici que s’està bastint entre molts, no estem sols a la Barcelona biomèdica. És cert que serem una de les concentracions més importants de recerca biomèdica al sud d’Europa, però

la nostra vocació és que d’aquí a poc temps deixem de ser l’exemple. La particularitat del PRBB, monogràfic en recerca biomèdica, és que està al costat d’un hospital —l’Hospital del Mar—, la qual cosa li dóna unes oportunitats de recerca traslacional molt grans. És a dir, preguntes de recerca que es produeixen en la pràctica clínica tenen l’oportunitat de trobar una resposta prou ràpida en el laboratori gràcies a la interrelació diària entre els científics, i a l’inrevés.

La nostra altra gran missió està enfocada al món de l’empresa. Una instal·lació tan gran com la nostra, de caràcter acadèmic i en un camp amb poca tradició de relacionar-se amb el món empresarial a diferència d’altres camps, té l’obligació de fomentar al màxim la transferència de tecnologia i ajudar a la creació de noves iniciatives empresarials.

Quines són les principals apostes en recerca?

En aquests moments i a conseqüència de la forma com s’han anat creant els diferents centres que configuren el PRBB, assenyalaria tres àmbits. D’una banda, tenim una de les concentracions de bioinformàtica més grans de tota Espanya. Per tant, apostem molt i ben fort per aquest nou àmbit de coneixement, que uneix els móns de la computació i la biologia.

D’altra banda, una altra aposta important és en el camp de la medicina regenerativa, la biologia del desenvolupament i el treball amb cèl·lules mare. De fet, centres monogràfics d’aquest tipus només n’hi ha o se n’estan posant en mar-

Institucions promotores:

Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Barcelona i Universitat Pompeu Fabra.

Centres que l'integren:

Institut Municipal d'Investigació Mèdica, Centre de Recerca en Salut Ambiental, Departament de Ciències Experimentals i de la Salut de la UPF, Centre de Regulació Genòmica, Centre de Medicina Regenerativa de Barcelona i Institut d'Alta Tecnologia.

L'edifici:

- Arquitectes: Manel Brullet i Albert de Pineda.
- Superfície: 55.000 m² construïts, solar de 9.000 m²

- Forma el·líptica amb unes dimensions de 117 m x 74 m amb planta baixa, nou plantes d'alçada i dues de subterrànies.

- Espais per a ús científic: 36.500 m².

Inauguració (15 de maig de 2006):

La inauguració del PRBB va reunir nombroses personalitats, entre elles el president de la Generalitat, Pasqual Maragall; l'alcalde de Barcelona, Joan Clos; el rector de la UPF, Josep Joan Moreso; la consellera de Salut, Marina Geli; la ministra d'Educació i Ciència, Mercedes Cabrera; i les exministres Ana Birúles i Ana Pastor, entre altres autoritats.

xa a Andalusia, València i Barcelona, que promet molt pel que fa a tota la recerca fonamental postgenoma, la recerca genòmica, l'expressió gènica i l'epigenètica. De fet, el Centre de Regulació Genòmica està posant la majoria de la seva energia i mitjans en aquests àmbits.

Ara bé, no voldria deixar de comentar l'existència de tots els grups de recerca en epidemiologia i salut pública, probablement una de les concentracions més importants de tota Espanya que treballen des d'una perspectiva poblacional però que avui estan ajuntant tota la tecnologia. Per exemple, hi ha bastants treballs en marxa en epidemiologia molecular, és a dir, esforços dels que treballen en sèries llargues de poblacions però obtenint informació pròpia del món de la genètica, informació molt bàsica.

El passat 15 de maig, amb motiu de la inauguració del PRBB, va aconseguir congregat totes les institucions que hi formen part, així com nombroses personalitats d'arreu. A què atribueix aquest gran suport?

Crec que és conseqüència tant del caràcter del projecte com de les expectatives que

s'hi havien posat. Ha estat un projecte pel qual s'ha hagut de lluitar molt i que ara és una realitat i, per tant, no m'estranya que la convocatòria hagi estat un èxit. La seva inauguració va congregat personalitats que s'hi han implicat al llarg del projecte, tant de l'actual govern com també d'anteriors.

“Els científics tenim l'obligació d'obrir-nos a la gent del carrer perquè vegin el PRBB com un lloc on entrar-hi i entendre què hi passa”

El Parc reunirà al voltant d'uns 800 investigadors. Fins a quin punt és important conuiu sota un mateix sostre per optimitzar la col·laboració?

En aquests moments, sumant els recursos humans que hi ha a tots els centres que s'hi instal·laran ja som uns 850, en-

tre investigadors, predoctorals, personal tècnic i personal d'administració i serveis. Atès que els centres de més recent creació, com ara el de Medicina Regenerativa i el de Regulació Genòmica, tenen la previsió de créixer i això només depèn de l'espai, la nostra previsió és que a la fi de l'any siguem un miler de persones.

Ningú no dubta que el fet de conuiu en un espai com aquest té un gran valor afegit. Estem segurs que la interrelació dels investigadors que compartiran hores, fins i tot a les terrasses i a la cafeteria, tindrà un efecte multiplicador. I, a més, seran investigadors que tot i treballar en el mateix àmbit són de disciplines diverses. Per tant, tenir molt a mà gent d'àmbits relacionats però que en d'altres circumstàncies no estarien sota un mateix sostre, estem convençuts que serà molt fèrtil.

El nostre món, com d'altres en recerca, és un món que interactua i es relaciona molt. Per exemple, en l'àmbit de la biomedicina, de mitjana, més d'un 30% de tots els articles que es firmen apareixen amb col·laboració internacional. Aquesta és una xifra estàndard en biomedicina, però que aquí es compleix. La majoria de grups de recerca del PRBB tenen relacions estables amb grups de fora. Al PRBB tenim ara l'oportunitat de reunir una massa crítica important, per força això ha de ser fructífer.

En què s'assembla l'actual PRBB al que fa 20 anys van 'somniar'?

Els seus objectius són els mateixos. D'una banda, jugar fort al costat d'un hospital i, de l'altra, obrir-se cap al món de l'empresa. Aquests objectius, que avui dia es mantenen, ja existien fa 20 anys. Ara bé, la llista de somnis i de possibilitats de fa 20 anys, afortunadament, s'assembla ben poc a l'actual. I dic afortunadament perquè si fos la mateixa seria una llista del tot envellida. Quan planificàvem el PRBB, parlàvem d'un tipus de recerca i d'institucions que no són exactament les que hi ha ara. Afortunadament també perquè, per exemple, el Centre de Regulació Genòmica és un centre creat fa 6 anys i, per tant, era impossible haver-ho predit. També el Centre de Medicina Regenerativa és una operació de fa 2 anys molt vinculada a una regulació legal que hi haurà a Espanya i a Anglaterra i que permetrà fer recerca en l'àmbit de les cèl·lules mare.

Fa 20 anys ignoràvem també com canviaria el món de la informàtica i de les comunicacions, per exemple. No existia el CESCO, ni parlàvem d'Anella Científica, ni

de supercomputació. I fa 20 anys, en el nostre vocabulari, la paraula bioinformàtica no existia. L'important és que el somni s'ha convertit en una realitat tangible i adaptada a allò que els nous temps demanen. **Personalment, la posada en marxa del PRBB deu haver representat una fita de mitja vida professional. Quin és ara el nou repte?**

A curt termini encara no hem acabat de fer tots els deures. Cal acabar de posar tot l'edifici en funcionament i seguir progressant en matèria de cooperació i de coordinació científica interna tot respectant el que jo en dic la sobirania dels centres. Considero que tenim molt a fer encara en matèria de coordinació.

Hi ha un altre repte, que personalment m'interessa molt, i és que aquest projecte no pot ser una cosa estranya i aliena als ciutadans. Els estem demanant que donin més suport a la ciència, directa i indirectament. Per això, els científics tenim l'obligació d'obrir-nos a la gent del carrer perquè vegin aquesta instal·lació no com quelcom inaccessible, sinó com un lloc on poden entrar-hi i entendre què hi passa.

I, per tant, hem de treballar perquè els científics destinin una mica del seu temps a explicar de forma entenedora què és el que fan. És també la manera de justificar-se davant dels impositors, els que amb els seus impostos suporten aquesta instal·lació.

El PRBB està format per diferents institucions i centres de recerca, i també s'hi incorporaran empreses de l'àmbit farmacèutic i biotecnològic. Quina projecció en l'àmbit industrial ha de tenir el Parc?

Hi ha diversos eixos d'actuació. Un d'ells és que idees que sorgeixin en aquest Parc i tinguin interès aplicable, trobin l'entorn adequat perquè es puguin materialitzar a través del naixement d'una empresa o bé, que puguin ser adoptades per part d'empreses ja consolidades del sector sanitari, concretament el farmacèutic i el biotecnològic.

El PRBB es connecta a l'Anella Científica a 100 Mbps des del passat 25 de maig

En segon lloc, volem disposar d'espais específics per al món empresarial. Aquest edifici fonamentalment tindrà recerca de caràcter acadèmic, però hem d'acabar aconseguint un espai propi per a iniciatives empresarials, tant siguin noves o de ja existents, que vulguin integrar-se en aquest campus.

Hi ha un tercer eix que ens preocupa molt i és que avui l'emprenedor en el camp de la biomedicina no està encara ni esti-

mulat ni premiat. Així com en altres àrees això és diferent, en el nostre entorn encara preval la compensació i el premi al que publica. Per tant, volem crear incentius i facilitar eines que mostrin que la vida professional també pot seguir altres vies més enllà de la recerca acadèmica. Així, en la franja de la formació de postgrau hi ha un buit que volem omplir amb la posada en marxa, per exemple, d'una activitat de postgrau adreçada a la formació de professionals que volen ser gestors d'empreses o d'àmbits de recerca i desenvolupament del sector privat. D'aquesta manera, pretenem dotar de més habilitats als que es volen llançar com a gestors.

El PRBB és el primer parc científic que es connecta a l'Anella Científica. Quins avantatges els ofereix aquesta connexió?

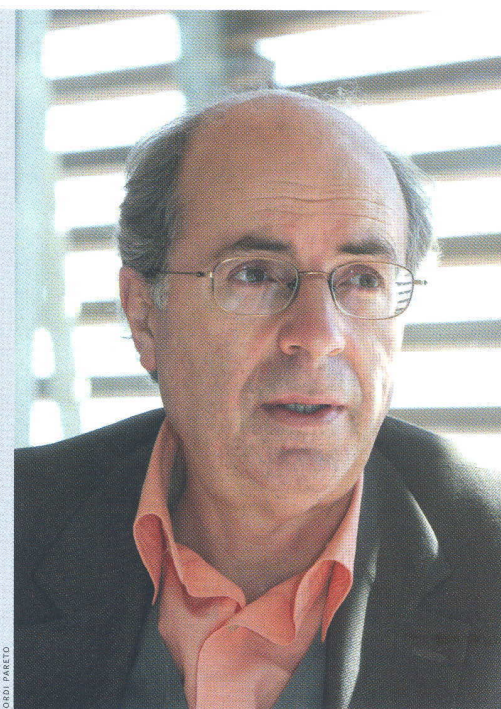
Alguns dels centres ja provenim de la pròpia connexió a través de la universitat, en aquest cas la Pompeu Fabra. Per tant, el pas que ara fem el considerem lògic per tal de clarificar el sistema. A més, atesa la grandària que tindrem, creiem que cal fer transparent aquesta realitat.

Dit això, les necessitats de supercomputació per part d'alguns grups de recerca del PRBB justifiquen plenament un accés directe a l'Anella Científica, a més de disposar d'una bona connectivitat amb l'entorn acadèmic i d'investigació. El PRBB s'ha connectat a 100 Mbps i el temps ja dirà com aniran evolucionant les nostres necessitats d'amplada de banda. ■

Jordi Camí i Morell

Jordi Camí és doctor en Medicina i especialista en Farmacologia Clínica. Actualment és director general del PRBB i catedràtic de Farmacologia de la UPF. La seva activitat principal de recerca s'ha centrat en la farmacologia de les drogues d'abús. Fundador de la Sociedad Española de Toxicomanías, en fou el seu primer president. Actualment concentra la seva activitat de recerca en l'àmbit de la bibliometria, l'avaluació i la política científica. És editor de la revista *Quark: Ciencia, Medicina, Comunicación y Cultura*.

La seva activitat professional docent s'ha desenvolupat, en diferents càrrecs, entre la UAB i la UPF, on ha estat impulsor i responsable del desplegament dels seus estudis en Ciències de la Salut i de la Vida. Altres aspectes rellevants de la gestió en el camp de la investigació són la creació de la Unitat de Desintoxicació per a Heroïnòmans a l'Hospital del Mar, una de les primeres d'Espanya, i la reorientació i organització definitiva de l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica (IMIM), sent el seu director de 1985 a 2005. També fou el promotor de l'acreditació per part del Comitè Olímpic Internacional del Laboratori Antidopatge del Departament de Farmacologia i Toxicologia de l'IMIM. Jordi Camí també ha participat en el desenvolupament i és coescriptor del "Codi de Bones Pràctiques Científiques" adoptat des del 2001 pels investigadors de l'IMIM, el Departament de Ciències Experimentals i de la Salut de la UPF i el Centre de Regulació Genòmica.

JORDI CAMÍ